

## ESITYS YMPÄRISTÖLLISTEN LUPAMENETTELYJEN PYSYVÄKSI UUDISTAMISEKSI

Ympäristöllisten lupamenettelyjen ja niitä koskevan lainsäädännön uudistaminen on tarpeen toteuttaa pysyvästi ja vielä vaikuttavammin kuin nyt valmistelussa oleva lainsäädännön uudistus mahdollistaa (hallituksen esitysluonnos eduskunnalle eräiden vihreän siirtymän hankkeiden väliaikaisesta etusijamenettelystä aluehallintovirastojen lupakäsittelyssä vuosina 2023 – 2025 ja hallintotuomioistuimissa vuosina 2023 – 2027 ja asetus selvityksen sisällöstä) erityisesti vihreän kasvun investointien varmistamiseksi ja nopeuttamiseksi ympäristönsuojelun tasoa tai kansalaisten osallistumismahdollisuuksia heikentämättä.

Kansalliset ja EU-tason hiilineutraaliustavoitteet edellyttävät vihreää kasvua ja alan investointien saamista Suomeen. Suomen nykyinen ympäristöllisten lupien myöntäminen ja käsittely ovat kuitenkin osoittautuneet hankalaksi erityisesti isojen, kansainvälisesti ja elinkeinorakenteen kehittämislle merkittävien hankkeiden kannalta.

Suomi menettää tänne suunnitellut ja tulevat investoinnit, jos ympäristöllisiä lupia koskeva päätöksentekoprosessi ei ole nopeaa ja sitovaa. Erityisesti uuden teknologian kehityksessä Suomi menettää kansainvälistä kilpailukykyään ja jää vihreästä kasvusta jälkeen, kun ympäristötavoitteita edistävät investoinnit eivät enää kohdistu Suomeen.

Suomi kilpailee investoinneista myös EU:n sisällä. Mm. Alankomailla, Ruotsilla ja Saksalla on investointien sijoittumisen kannalta ympäristön tilan turvaavia, mutta asiakasnäkökulmasta sujuvampia ja luotettavampia lupamenettelyjen käytänteitä.

Esitämme, että Suomessa uudistetaan pysyvästi ympäristöllisiä lupamenettelyjä ja uudistuksen valmistelussa kiinnitetään huomiota seuraaviin näkökohtiin:

- Toteutetaan ns. yhden luukun malli, jossa ympäristöllisen luvan hakijan suuntaan viranomaiset näyttäytyvät yhtenä toimijana. Kulloisenkin varsinaisen lupaviranomaisen vastuulla on koota muiden asiaan liittyvien viranomaisten ryhmä, joka yhdessä valmistelee lupa-asiaa ja luvan hakijan suuntaan yhteydenpito tapahtuu yhden toimijan toimesta.
- Asetetaan määräajat päätöksen tekoon, jolloin toiminta on ennakoitavaa. Lupaprosessi saa kestää vain kuukausia, ainoastaan poikkeuksellisen suurissa lupakokonaisuuksissa lupaprosessin aika voi olla yli vuoden. Varsinaisen lupaviranomaisen on annettava sitova arvio lupaprosessin kestosta viimeistään kuuden kuukauden kuluttua lupaprosessin alkamisesta.
- Hakijan on pyrittävä minimoimaan kielteiset vaikutukset ympäristölle. Käsittelyssä hanketta tarkastellaan kokonaisvaltaisesti ottaen huomioon myös myönteiset ympäristö- ja ilmastovaikutukset alueellisesti, kansallisesti ja globaalisti.
- Hanke käydään kaikkien asianosaisten tahojen kanssa etukäteen läpi siten, että hallinto-oikaisukierros sisältyy lupaprosessiin. Viranomaisen huolehtii, että käsittelyn aikana hakija ja mahdolliset haitankärsijät tulevat kuulluksi ennen lupapäätöstä.
- Käsittelyn aikana viranomaiset käyvät läpi kaikki mahdolliset poikkeusasiat ja antavat kukin sitovan lausuntonsa siitä, millä ehdoin luvan saa. Mikään toimiva viranomainen ei voi sitovan lausuntonsa jälkeen valittaa päätöksestä, jos päätös on tehty sitovan lausunnon mukaisena.
- Lopputulos on asiakkaan ja luvan muun hyödyntäjän (mm. naapurit ja valvontaviranomaiset) näkökulmasta selkeä (ml. saastuttaja maksaa -periaate) eikä sisällä keskenään ristiriitaisia velvoitteita.
- Poliittisten päätösten kautta annetaan eri viranomaisille riittävät resurssoinnit, jotta em. tavoitteiden saavuttaminen on mahdollista.

Esitämme pysyvää ympäristöllisten lupamenettelyjen ja niitä koskevan lainsäädännön uudistamista niin pian kuin mahdollista.

Pekka Hokkanen  
maakuntajohtaja  
Keski-Suomen liitto

Heli Seppelvirta  
maakuntajohtaja  
Etelä-Pohjanmaan liitto

Jouko Ylipaavalniemi  
vt. maakuntajohtaja  
Hämeen liitto

Anna-Mari Ahonen  
maakuntajohtaja  
Pirkanmaan liitto

Mats Brandt  
maakuntajohtaja  
Pohjanmaan liitto

Asko Aro-Heinilä  
maakuntajohtaja  
Satakuntaliitto